

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תוכן עניינים

- א. המבשל במי חלב פטור.....1
- ב. דם שבשלו בחלב פטור העצמות והגידים והקרניים והטלפים שבשלו בחלב פטור 2
- ג. מי חלב הרי הן כחלב והמוחל הרי הוא כשמן.....2
- ד. כל מקום שנאמר לא יאכל לא תאכל לא תאכלו אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע.....3
- ה. דברים ככתבן לגר בנתינה ולעובד כוכבים במכירה.....3
- ו. סברא הוא זה אתה מצווה להחיותו וזה אי אתה מצווה להחיותו.....5

דף קיד.

א. המבשל במי חלב פטור

מי חלב¹, שבישלו בו בשר פטור, ואין לוקין על אכילתו משום בשר בחלב, משום דבעינן בחלב אמו כמו שיצא מן האם, אולם אוסרים המאכל כמו חלב עצמה². ואפילו בבישול, יש לאסור לכתחלה³.

יש אומרים⁴ שהוא "נסיובי דחלבא", היינו חלב המתמצה מקפאון הגבינה, ויש אומרים שנסיובי דחלבא הוא חלב גמור ואסור מן התורה עם בשר, ומי חלב הם המים הנשארים אחר בישול החלב, שלאחר שמוציאים מן החלב את האוכל ועושים ממנו גבינה מבשלים את החלב עד שהאוכל שנשאר בתוכו צף למעלה ולא נשאר בו אלא מים. אבל קודם שישלוהו נקראת חלב

¹ שו"ע ונו"כ פז ו

² ש"ך ומ"ז שם

³ ולענין לבשל לכתחילה עיי"ל גבי חלב שקדים וחלב אשה

⁴ שו"ע ונו"כ שם ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ממש והוא נסיונא דחלבא, והמבשל בתוכה בשר חייב מן התורה וכן האוכל.

ב. דם שבשלו בחלב פטור העצמות והגידים והקרניים והטלפים שבשלו בחלב פטור

כבר התבאר לעיל דף קיג: שאינו חייב על דם בחלב⁵, שאף הוא אינו בכלל גדי, או עור וגידים ועצמות ועיקרי קרניים וטלפים הרכים, פטור. וכן האוכלם, פטור. ומדרבנן כל אלה אסורים באכילה⁶, ואף לבשלם אסור מדרבנן⁷

אבל המוח⁸ שבעצמות כבשר⁹ הוא, ואסור מן התורה בחלב.

ג. מי חלב הרי הן כחלב והמוחל הרי הוא כשמן

כבר התבאר במסכת קידושין דף נט. וב"מ דף כב: שכל אוכל הראוי¹⁰ לקבל טומאה¹¹, אינו מקבל טומאה אלא אם כן נרטב תחילה באחד מ"שבעה משקים" מים, טל, שמן זית, יין, חלב, דם, דבש דבורים. המכשירו לקבל טומאה.

⁵ שו"ע ונ"ב שם ז

⁶ ש"ך ס"ק כ"ב ושפ"ד שם ופר"ת ס"ק ט"ו

⁷ חכמ"א שם סעי' ו' באה"ט ס"ק י"ט

⁸ פמ"ג שפ"ד ס"ק כ"ב ודרכ"ת ס"ק ק"א

⁹ בעורות הרכים, כגון עור השליא ועור בית הבושת ועור שתחת האליה, שדינם כבשר לשאר דברים, נסתפקו אחרונים בדינם לבשר בחלב שפ"ד שם ערוה"ש סעי' כ"ט

¹⁰ רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק א הלכה א ב

¹¹ הטעם לכך הוא: "לפי שהתורה לא תחשב שום דבר, להיות ראוי לדינים שבו, עד שעת גמר מלאכתו, כמו בפירות לעניין תרומות ומעשרות... ולפי שדרך בני אדם בקצת פירות וירקות להדיחם מעפרם טרם שיאכלו אותם, לכן נאמר על כולם דרך כלל, שלא יהיו נקראים אוכל, עד שיוכשרו במים" (חינוך מצוה קס)..

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

מי החלב¹² הרי הן כחלב. ובין נסיובי דחלבא הנזכר או מים הנשארים אחר בישול החלב הנשאר ממיצוי הגבינה מכשירים לקבל טומאה כחלב¹³. המוהל שהוא מים שחורים היוצאים מן הזיתים, כשמן ומכשיר לקבל טומאה.

דף קיד:

ד. כל מקום שנאמר לא יאכל לא תאכל לא תאכלו אחד

איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע

כבר התבאר במסכת קידושין דף נו: וב"ק דף מא. שכל מקום שנאמר¹⁴ בתורה לא תאכל, לא תאכלו, לא יאכלו, לא יאכל, אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע עד שיפרוט לך הכתוב כדרך שפרט לך בנבלה¹⁵, שנאמר (דברים יד פסוק כא) לֹא יֵאָכַל וְלֹא יִשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וְאִכְלָהּ אוֹ מִכֹּר לְנֶכְרִי, וכחלב שנאמר בו (ויקרא ז פסוק כד) יַעֲשֶׂה לְכָל מְלֹאכָה, או עד שיתפרש בתורה שבעל פה שהוא מותר בהנאה, כגון שקצים ורמשים ודם ואבר מן החי וגיד הנשה שכל אלו מותרין בהנאה מפי הקבלה, אף על פי שהן אסורין באכילה.

ה. דברים נכתבו לגר בנתינה ולעובד כוכבים במכירה

עוד התבאר שם ושם ובע"ז דף כ. שאסור ליתן¹⁶ מתנת חנם לעובד כוכבים שאינו מכירו. ואם עושה כן עובר בלאו שנאמר (דברים ז פסוק ה) וְלֹא

¹² רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק י הלכה ד

¹³ ושנים אלו מכשירין כדמוכה ביו"ד שם, דהנסיובי י"א דאינן בכלל מי חלב אלא חלב גמור ע"ש. (א"ה אולם יש לעיין דלמאן דס"ל מי חלב הוי נסיובי דחלבא וכמו שפירש הר"ש מכשירין פ"ו מ"ה וכן ברמב"ם שם פי' וז"ל מי הגבינה הנפרש מן החלב בעת שנותנין בו את הקבה ושאר מעמדי החלב והוא שאנו קוראין אותו "מים" א"כ מים הנשארים לאחר הבישול אינם בכלל מי חלב ואפשר דגריעי מיניה ולא חשיב משקה ואינו חלב כלל וודאי לענין בב"ח אין אוסרים אך מנא לן דמכשירים לקבל טומאה וצ"ע)

¹⁴ רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ח הלכה טו

¹⁵ משמע דאיסור סחורה בכלל איסור הנאה ועיין שרשי הים שם ואכמ"ל

¹⁶ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק י הלכה ד וכמבואר בל"ת נ, שו"ע ונו"כ יו"ד רנא יא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

תַּחֲנָנִים¹⁷ לֹא יִהְיֶה לָהֶם חֵן בְּעֵינֶיךָ, מִפְּנֵי שְׁנוֹרֵם לְהִדְבֵּק עִמּוֹ וּלְלַמּוֹד מִמַּעֲשֵׂיו
הָרָעִים אֲבָל נֹתֵן הוּא לְעוֹבֵד כּוֹכְבִּים שְׂמִכִּירוֹ¹⁸ אוֹ לְשֹׁכְנֵי מִכּוּזָּא שֵׁשׁ הֵנָּה
טוֹבַת הַנָּאָה.

מִוֹתֵר לַתֵּת מִתְּנַת חֵינָם, וּמִוֹתֵר לְמַכּוֹר קֶרֶקַע לְגַר תּוֹשֵׁב, וְאִין בִּזְה אִיסוֹר
שֶׁל וְלֹא תַּחֲנָנִים שְׁנֹאמַר (שֵׁם יֵד פֶּסוּק כֹּא) לְגַר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וְאֶכְלָה
אוֹ מִכּוֹר לְנִכְרִי בַּמִּכִּירָה וְלֹא בַּנְתִּינָה. וַיִּשְׁמַעֲלִים דִּינָם כַּעֲבוּרָם וְלֹא כִגֵּר
תּוֹשֵׁב.¹⁹

י"א²⁰ שֶׁהִנֹּתֵן ע"מ לְהַחְזִיר, אִין בּוּ מִשּׁוּם לֹא זֶה וְכִךְ נִוְהָגִים לְהַלְכָה, וִי"א²¹ שֶׁגַם בְּצוּרָה
זוֹ עוֹבֵר עַל לֹא זֶה.

כִּלִּי חֹדֶשׁ הִטְעוֹן טְבִילָה, שְׁאִיסוֹר לְהִטְבִּילוֹ בַּשַּׁבָּת וִיו"ט, יִתְּנֵנוּ לְגוֹי בַּמִּתְּנָה²², וְיַחְזִיר
וַיִּשְׁאַלְנוּ מִמֶּנּוּ²³, וַיִּטְבִּילְנוּ בַּמּוֹצָ"שׁ בְּלִי בִּרְכָה²⁴, אִם אֵינוֹ מִקְבְּלוֹ שׁוֹב בַּמִּתְּנָה מִן הַנִּכְרִי,
אֲבָל אִם מִקְבְּלוֹ מִמֶּנּוּ שׁוֹב בַּמִּתְּנָה, חַיִּיב לְבָרֵךְ, כִּיּוֹן שֶׁחֲזָר לִהְיוֹת כִּלִּי חַיִּיב בַּטְבִּילָה
כַּפִּי שֶׁהָיָה מִחוּיִיב קוֹדֵם לְכֵן.²⁵

¹⁷ ומה שכתב הרמב"ם דנלמד מקרא זה, נראה דמודה דעובר גם כן בלאו דלא תחנם, ועובר על עשה (דמכור לנכרי לנכרי במכירה ולא בנתינה) ולא תעשה, עיין בע"ז כאן בתוס' ד"ה רבי יהודה, ומ"מ צ"ע דלא כתב להדיא דעובר בלאו, עיין בלשוננו. שוב ראיתי בספר משנת חכמים מצוה מ"ב (יבין, שמועה ד"ה והנה כבר) שעמד בזה (מנ"ח תכו אות ג)

¹⁸ שבכ"ה ג' לא הוי כמתנת חנם, שגם הוא ישלם כגמולו בטובת הנאה או כבר שילם לו והוי כמו מכירה. (מ"ז שם ח קיצור שולחן ערוך סי' קסז סעי' יא)

¹⁹ ש"ך שם יח, ועיין שו"ת משפ"ט כהן שכל שמותר להעמידו בביתו אין בו איסור של לא תחנם ועי"ש באריכות לענין היתר מכירה

²⁰ שו"ת עמודי אש סי' יג אות יז ועיין דרכי תשובה סי' קכ ס"ק קיא

²¹ שו"ת רשב"ש סי' תסח

²² ועיין בדרכי תשובה שם ס"ק קט שהאריך אם צריך ליתן מתנה גמורה או מהני מתנה ע"מ להחזיר ודעת יד המלך פ"א ה"ד מחמץ ומצה שאין שייך בגוי מתנה ע"מ להחזיר

²³ ועיין שו"ת רשב"ש סי' תסח. שהערמה היא זו ואסורה, שניכרים הדברים שלא נתן לו אלא על מנת שיחזיר וישאלנו לו, ולא במתנה גמורה, שודאי לא יעבור על לא תחנם ועי' שו"ת עמודי אש סי' יג אות יז שדחה דברי הרשב"ש שביון שאינו על מנת לתת לו מנתת חנם אלא לצורך הישראל אין בו משום לא תחנם ועוד כיון שהוא על מנת להחזיר אין בן משום לא תחנם.

²⁴ כיון דלבסוף יהיה נשקע הכלי תחת ידו הוא כשלו כ"כ המ"ז והביא ראיה לזה ומ"מ יטבילנו בלי ברכה או יטביל בלי אחר עמו ויברך על שניהם. מ"ב שם לה

²⁵ ש"ש"כ פכ"ט מהדורה חדשה הערה פ וכן כתב הקצוה"ש (סי' קמו בבדה"ש סק"ז).

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

אולם לא יעשה כן בחול²⁶, אלא אם הוא במקום שאין לו מקוה, או בכלי גדול וכבד שאין שייך להטבילו, ואין בו משום לא תחנם²⁷.

וכן בכלי חשמלי²⁸ אין לפוטרו מטבילה מחשש קלקול על ידי המים, אולם י"א²⁹ שיתננו לגוי ויחזור וישאלנו ממנו, ומותר להשתמש בהם לעולם, ואין בו משום לא תחנם, וי"א³⁰ שאין להקל לנהוג כן בקביעות. אולם יש מקילים³¹ בטוסטר להכנת צנימים שאינו חייב טבילה כלל.

ו. סברא הוא זה אתה מצווה להחיותו וזה אי אתה מצווה להחיותו

עוד התבאר במסכת ע"ז שם נאמר בפרשת משפטים (שמות כג פסוק לג) לא יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ פֶּן יַחְטִיאוּ אֹתָךְ לִי וְגו'. נצטוונו שבזמן שיד³² ישראל תקיפה על העובדי כוכבים³³ אף כשארץ ישראל בחורבנה³⁴ אסור לנו להניח להם לשבת בארץ ישראל בנינו. וי"א³⁵ שאין לאו זה אמור אלא בשבעה עממין³⁶. וכבר נכרתו כולם בימי דוד המלך ע"ה וכבר אבד זכרם ונתבלבלו כל האומות בימי סנחריב וא"כ אין שייך בזמן הזה³⁷. וי"א³⁸ שאף על פי

²⁶ מפני שמפסיד הברכה בידים. מ"ב שם לו

²⁷ שו"ע ונו"כ או"ח שכנ' ז ויו"ד סי' קב סעי' טז ודרכי תשובה שם ס"ק קיב

²⁸ שו"ת שבט הלוי חלק ב סימן נז אות ג

²⁹ שו"ת מנחת יצחק חלק ה סימן קכו וחלק ט סימן פג

³⁰ שו"ת חלקת יעקב יורה דעה סימן מג

³¹ לכלי סעודה נחשבו דברים שהוא צורך לסעודה מצד הבשול אף שאין מביאין אותם להשלחן ומקום הסעודה, ודברים שהם מביאין בהם את מיני האוכלין ומשקין להשלחן ומקום הסעודה, אבל המואסטר שמייבשין שם פת אפוי בטוב וראוי לאכילת כל אדם אין להחשיבו צורך הסעודה בשביל מה שיש שרוצים לייבש הפת שנעים להו קצת יותר מאחר שלא חסר כלום להפת גם בלא זה. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ג סימן כד

³² רמב"ם עבודת כוכבים פ"י ה"ו

³³ אעפ"י שכל הענין אינו מדבר אלא בשבעה אומות כיון דכתיב פן יחטאו אותך לי למדנו שריבה כל המחטאים (יראים השלם סי' שמו)

³⁴ ודוקא מה שהוא ארץ ישראל המקודשת, או בכיבוש שני במה שכבש עזרא, כי מה שלא החזיקו עולי גולה אינו קדוש (מנחת חינוך מצוה צד אות ד)

³⁵ השנת הראב"ד שם סמן ל"ת מט חינוך מצוה צד

³⁶ וכגון שגרים בחו"ל או ועכשיו באו לגור בארץ ישראל או שהשלימו קודם שבא יהושע דאל"ה מצוה להורגם מדין לא תחיה כל נשמה (ל"ת מט) ועיי' בסמ"ג שם

³⁷ שו"ת מנחת יצחק ח"ו סי' כד אות ז

³⁸ חינוך מצוה תקכה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

שהאמת כי דוד המלך הרג מהם רבים עד אשר כמעט כלה אותם ואבד זכרם, עדין נשארו מהן קצת שטבעו בין האומות.³⁹

י"א⁴⁰ שאפילו יושב ישיבת עראי או עובר ממקום למקום בסחורה לא יעבור בארצנו שנאמר לא יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ אֲפִילוּ לְפִי שְׁעָה. וי"א⁴¹ שרק ישיבת קבע אסורה אבל בעראי או לסחורה וכ"ש לעבור ממקום למקום אין בו איסור זה.

י"א⁴² שאין האיסור אלא עד שיקבל עליו שבע מצות שנצטוו בני נח⁴³, ואם קבל עליו שבע מצות הרי זה גר תושב ומותר להושיבו בא"י בינינו, ומ"מ אסור להושיבו בירושלים. וי"א⁴⁴ שבתוך כל עיר בארץ ישראל אין מושיבין אותו בזמן שהיובל נוהג אבל בזמן שאין היובל נוהג מושיבין אפילו בירושלים שאין עליה קדושת הארץ כשהיתה.

ואינו גר⁴⁵ תושב אלא כשמקבל עליו שבע המצות ועושה אותן מפני שצויה בהן הקב"ה בתורה והודיענו על ידי משה רבנו שבני נח מקודם נצטוו בהן אבל אם עשאן מפני הכרע הדעת אין זה גר תושב ואינו מחסידי אומות העולם אלא מחכמיהם⁴⁶ ואין מקבלין גר תושב אלא בזמן שהיובל נוהג אבל בזמן הזה⁴⁷ אפילו קיבל עליו כל התורה כולה חוץ מדקדוק אחד אין מקבלין אותו שאין מקבלין אלא גר צדק בלבד.

³⁹ וצ"ע קצת שהחינוך במצוה תכה הביא לשון הרמב"ם עשה קפו שכתב "ונתערבו בין האומות עד שלא נשאר להם שם" ואין לומר שיש כאלו שנשאר להם שם שהרי ביד החזקה מלכים פ"ה ה"ד כתב "וכבר אבד זכרם" וצ"ב

⁴⁰ רמב"ם שם ה"ו

⁴¹ ראב"ד שם

⁴² רמב"ם שם ובית הבחירה פ"ז הי"ד

⁴³ ששה דברים נצטווה אדם הראשון על ע"ז ועל ברכת השם ועל שפיכות דמים ועל גילוי עריות ועל הגזל ועל הדינים אע"פ שכולן הן קבלה בידנינו ממש רבינו והדעת נוטה להן מכלל דברי תורה יראה שעל אלו נצטוו הוסיף לנה אבר מן החי שנאמר אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו נמצאו שבע מצות (רמב"ם מלכים פ"ט ה"א)

⁴⁴

⁴⁵ רמב"ם מלכים פ"ח הי"א ובאיסורי ביאה פ"ד ה"ח

⁴⁶ דאע"ג שהוא זכיר ב' מצוות בלא קבלה אין אנו בטוחים בזהירותם (חזו"א יו"ד הל' עכו"ם סי' סה אות ג)

⁴⁷ ועיין יו"ד קכד סעי' ב גר תושב, דהיינו שקבל עליו שבע מצות, וכו', מגען אוסר בשתייה. וכתב בש"ך "כתב הב"ח נראה דאפילו בקבל עליו בלבד שלא לעבוד עבודת כוכבים מגעו שרי בהנאה ולא נקט ז' מצות אלא לאורויי דאפ"ה אוסר מגעו בשתייה עכ"ל וכ"כ הפרישה סי"א וכן נראה ממ"ש הט"ו כל עובד כוכבים שאינו עובד עבודת כוכבי' יינו אסור בשתייה ומותר בהנאה" וא"כ ליכא ראייה מה דעת המחבר

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

ונקרא שמו תושב⁴⁸ לפי שמותר לנו להושיבו בינינו בארץ ישראל.

אפילו שלא קיבל עליו בפני ב"ד, אלא מעצמו קיבל עליו ואפילו קיבל שלא בפני שלושה, אין מונעים אותו משיבת הארץ⁴⁹. וי"א⁵⁰ שצריך לקבל עליו בפני שלושה חברים.

וי"א⁵¹ שאין צריך לקבל שבע מצוות אלא רק שיקבל שלא יעבוד ע"ז ואז מושיבין אותו בינינו בארץ ישראל ואף בזמן הזה שאין יובל⁵² ועב"פ אסור למכור או להשכיר לעכו"ם כמו שהתבאר⁵³ משום איסור לא תחנם. וי"א⁵⁴ שנקרא שמו גר תושב בזה שאינו עובד ע"ז.

⁴⁸ רמב"ם איסורי ביאה פ"ד ה"ז

⁴⁹ כס"מ עכו"ם שם

⁵⁰ מנ"ח שם אות ב חזו"א יו"ד הל' עכו"ם סי' סה אות ג וז"ל שם "ומ"מ איני יודע מי דחקו להכסף משנה בדעת הר"מ, דנראה מפרש דכתב כאן לענין ישיבת הארץ דצריך שיהיה בזמן היובל, א"כ דעתו כן כיון שאין מקבלין אין דינו כגר תושב. ועיין ר"מ פ"ד מאיסורי ביאה הל' ז וזו, כתב איזהו גר תושב זה שקיבל עליו שבע מצוות וכו', ולמה נקרא שמו תושב שמותר להושיבו בארצנו וכו', ואין מקבלין גר תושב אלא בזמן שהיובל נהג וכו'. נראה מדבריו להדיא דלענין ישיבת הארץ ג"כ דין זה, ועי"ש במגיד משנה ובהשנות הראב"ד."

⁵¹ ואע"ג שאינו גר תושב לכל דיני התורה עד שיקבל עליו בפני ג' דיינים לשמור ז' מצוות, לענין ישיבת הארץ "אמר לא ישבו בארצך פן יחטאו אותך לי כי תעבד את אלהיהם, הא אם עזבו את אלהיהם מותרין לישב שם" כמ"כ ברמב"ן שם

⁵² ועיין שו"ת הרשב"א ח"א סי' קפב "ומה ששאלת במה שכתב הרמב"ם ז"ל שאין מקבלין גר תושב בזמן הזה אלא בזמן שהיובל נהג. וגר תושב הוא שקבל שלא לעבוד ע"ז עם שאר מצוות בני נח ולא מל ולא טבל. למה אין מקבלין אותו בזמן הזה תשובה כבר עמדו הראב"ד ז"ל על דבר זה ותפס עליו וזה לשונו שכתב בהשנות. אמר אברהם דעת זה המחבר סתום וחתום. ולא פירש מהו אין מקבלין גר תושב אלא בזמן שהיובל נהג. ומה הן מצוות גר תושב והוא שאין מושיבין אותו בתוך העיר כדדרשינן בסיפרי עמך ישב ולא בעיר עצמה. ומצוה להחיותו דכתיב (ויקרא כ"ה) וחי אחיך עמך. וקונה עבד עברי כנוי. ואלו הדינים אינן נהגין אלא בזמן שהיובל נהג. אבל בזמן שאין היובל נהג יש מהן להקל עליו ויש מהן להחמיר עליו. שבזמן שאין היובל נהג יושב בעיר עצמה שאין קדושת הארץ עליה כשהיתה. וקונה עבד עברי עד זמן שירצה. ואלו להקל עליו. אבל אין אנו מצווין להחיותו זהו להחמיר עליו. וקרוב הדבר להיות מן הטעם כי בזמן היובל שומטין והיה יכול להתפרנס שלא בטורח צבור ועכשיו אינו יכול". ע"ב.

⁵³ רמב"ן עה"ת דברים פ"כ פס' י השנת הראב"ד עכו"ם שם

⁵⁴ (חינוך צד ועיין מנ"ח שם אות ב שהחינוך "כתב שלא כהלכתא, דהיא פלוגתא דרבי מאיר ורבנן בעבודה זרה ס"ד ע"ב, ורבי מאיר סבירא ליה כן, וחכמים סבירא להו דאינו גר תושב לכל התורה אלא אם קיבל שבע מצוות, והלכה כחכמים" ועיין רש"י פסחים כא ע"ב וב"ק קין ע"ב וב"מ ע"א וק"ב ע"א וסנהדרין צו ע"ב ויבמות מח ע"ב וכריתות ט ע"א וערכין כט ע"א כתב בכל המקומות שגר תושב הוא שקיבל עליו שלא לעבוד ע"ז ואוכל נבלות. ועי' שו"ת ושב הכהן סי' לו שנסתפק בדעת רש"י להלכה והשאיר בצ"ע לשונו בכ"מ. ועי' באר שבע סנהדרין צו ב.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת חולין

וגם לדיעה זו⁵⁵ דוקא אם הוא שלם באמונת ישראל שישראל נתחייבו בתרי"ג מצוות ובן נח ב' מצוות. אבל אם יש לו דעות כוזבות והוא משועבד לדעותיו, אף שאין בהם ע"ז ממש וגם הוא שומר ז' מצוות מצד היושר הרי הוא בכלל לא יִשְׁבוּ בְּאֶרֶץ וכו' ולא זוהי אלא דאין בו מלקות⁵⁶, דאין בו מעשה. וכל האישים מאישי ישראל בין זכר בין נקיבה מצווים לגרשם.

בזמן הזה⁵⁷ אם גוי אחד דר בקרקע גוי, אף שידינו תקיפה אין⁵⁸ אנחנו צריכין לגרשו. גר תושב שקיבל עליו למול, ועברו עליו י"ב חודש ולא מל, הרי הוא כמין שבעובדי כוכבים⁵⁹.

הישמעאלים י"א שאין בהם לאו זה, שאינם בכלל עובדי עבודה זרה⁶⁰ הקראים אינם בכלל לאו זה כיון שאינם עובדי ע"ז⁶¹.

ישראל⁶² מומר שעובד ע"ז או כופר בתורה או בנבואה⁶³ דינו כעכו"ם⁶⁴ והוא בכלל לאו זה לא יִשְׁבוּ בְּאֶרֶץ ואסור להניחו לישב בינינו בארץ ישראל⁶⁵ בזמן שידינו תקיפה.

⁵⁵ חזו"א שם

⁵⁶ מנ"ח שם אות ג

⁵⁷ מנ"ח שם אות ד

⁵⁸ דיש קנין לגוי בארץ ישראל, ואע"ג שיש שיטות שאין קנין לגוי להפקיע וכמו שפסק בשו"ע יו"ד שלא סעי' ג דוקא לאחר שקנה ישראל אצלו אמרינן אין קנין, אבל כל זמן שהיא ביד גוי יש קנין (שם)

⁵⁹ רמב"ם מלכים פ"ח ה"י ועי' לח"מ שם. ועכ"פ כשלא קיבל א"צ לגר תושב למול וכרמב"ם איסור"ב לעיל, וכ"כ רש"י ע"ז סד ע"ב ד"ה הרי ור"ן שם סה ב.

⁶⁰ ב"ח חו"מ סי' קמט, ועי' ב"י שם אינו סובר כן. ועי' משפט כהן סי' סג שד' הב"ח כהסוברים לעיל שלענין ישיבה בארץ די שאינו עובד ע"ז

⁶¹ נקודות הכסף יו"ד ריש סי' קכ"ד

⁶² אבני נזר יו"ד סי' קכו אות ד

⁶³ עיין מ"ב סי' שכט ס"ק ט ושו"ע יו"ד סי' קנח סעי' א ב

⁶⁴ וזה רק לדעת הרמב"ם שלא זוהי שייך בכל עכו"ם אבל לראב"ד הנ"ל ודאי אינו בכלל זה כיון שאין שייך רק ב'ז' אומות

⁶⁵ ועיי"ש שכתב דמחמת זה אינו בכלל דיני ערבות שיש בכל ישראל אחר דאע"ג שישראל שחטא ישראל הוא יש דינים שהרי הוא כגוי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

